

peituse traditsiooni ning selle avaldusi internetis. Eda Kalmre keskendus romantilistele tüdrukute omaloomingule noorteportaalis www.rate.ee, mille sisus peegeldub elavalt kaasaegse noore silmaringi, kultuurilised iidolid jms. Liisa Vesiku ettekanne puudutas loomasõprade virtuaalseid kogukondi, ning selle valdkonna viimane ettekanne Mare Kõivalt ja Andres Kuperjanovilt andis väga põneva sissevaate Jugoslaavia diktaatori Josip Broz Tito kultusele tänapäeva Sloveenias, analüüsides Tito-teemalisi müüte ja antimüüte YouTube'is.

Risto Järv rääkis loomamuinasjuttudes kasutatavatest kujutluspiltidest ja kirjeldustest, mis toetavad nii loo rääkimist kui ka mõistmist, pühendades oma ettekande tuntud muinasjutu-uurija Pille Kippari 75. sünnipäevale. Katre Kikase ülevaade raamatute kinkimise, saamise ja kogumise tähendustest 19. sajandi lõpus ja 20. sajandi alguses andis võimaluse uurida folkloorikogujate motiive. Renata Sõukandi ja Raivo Kalle ettekanne tutvustas taimedega ravimise muutumist ajas ning inimeste teadlikkust ravivõimega taimedest ja nende kasvukohtadest.

Konverentsi meeldiv ja pingevaba õhkkond avas uusi horisonte, pakkus põnevaid sissevaateid teiste uurijate teemadesse, kuid andis ka konkreetseid suundi edasilükkumiseks. Kohaks, kus see hästi väljendub, on kindlasti eesti ja poola ühisprojekti edasised tööplaanid: 2011. aastal on kavas korraldada koostööpartneritega ühisakonverents ning anda välja paralleelartiklite kogumik, kus poola ja eesti teadlased kirjeldavad oma kaasaegset kultuuriruumi erinevatest aspektidest, peamiselt kultuuri-analüütiliste meetodite abil. Tõuke selleks andsid kokku tulnud teadlaste inspireerivad ettekanded.

Liisi Laineste

54. Kreutzwaldi päevade teadusliku konverentsi rahvaluulepäev

21. detsembril 2010. aastal toimus Tartus kirjandusmuuseumis 54. Kreutzwaldi päevade teaduslik konverents, mille teine päev oli traditsiooniliselt pühendatud rahvaluulele. Seekordseid ettekandeid siduvaks teemaks oli raha.

Mare Kalda rääkis tänapäevastest rahamaagia võtetest. Diskussioonis selgus, et arvamus, nagu aitaks 50-kroonise rahatähe rahakotis kandmine rikkust ligi tõmmata, on inimeste seas laialt levinud. Nikolai Kuznetsov tutvustas komi keeles tänapäevani kasutatavaid vanu rahanimetusi ja nende tagamaid, näiteks on nimetus *yp* (orav) tõenäoliselt pärit ajast, mil komid kasutasid oravanahku maksevahendina.

Paul Hagu kirjeldas rahateema käsitlemist Anne Vabarna traditsioonilistes lauludes, lugulauludes ja improvisatsioonides. Lauludes kajastuvad lauluema rahaga seostuvad rõõmud, mured ja muud emotsioonid, näiteks tänulikkus abiraha määramise eest.

54. Kreutzwaldi päevade teadusliku konverentsi rahvaluulepäev.
Alar Madissoni foto 2010.

Kanni Labi andis ülevaate rahaga seotud eestikeelse sõnavara kujunemisest alates esimestest kirjalikest allikatest kuni praegusajani ning märkis, et rahasõnavara annab hea pildi rahva muutuvast majanduspoliitilisest olukorrast. Anneli Baran võttis lubi alla ütlused, mille leksikaalseks komponendiks on kas sõna raha või selle sünonüümne vaste erinevate rahaühikute näol, ühtlasi juhtis ettekandja tähelepanu selliste ütluste tugevalt hinnangulisele aspektile (tavaline on näiteks naeruväärstav, parastav, osatav alatoon).

Pille Kippar rääkis maksmisest ja kättemaksmisest Vanapagana-muinasjuttudes Eestis ja naaberrahvastel. Ettekandja järeldas, et fantaasiarohked kontaminatsioonid ja sagedased tegelaste vahetamised nii eesti kui ka naabrite juttudes annavad tunnistust meie kultuuriareaali jutustajate sarnasest mõttelaadist ja varasemast tihedast läbikäimisest.

Ettekannetele järgnes uute väljaannete tutvustamine. Pille Kippar tutvustas kommenteeritud jutukogumikku *Saagijagamine. Eesti muinasjutte loomadest ja Vanapaganast*. Eda Kalmre rääkis kaasaegset laste- ja noortefolkloori käsitlevast artiklikogumikust *Tulnukad ja internetilapsed. Uurimusi laste- ja noortekultuurist* ning Vahur Kalmrega kahasse kirjutatud meeleolukast uurimusest *Tartu rätsepmeister Eduard Uusen. Mees, kelle tehtud pükstes sõlmiti Tartu rahu* Reet Hiiemäe näitas Austria folkloristikaprofessori Leander Petzoldti menuka väljaande *Deemonite ja vaimolendite leksikon* eestipoolsete paralleelidega täiendatud kordustrukki.

Reet Hiiemäe